

سوخت مایع بیشتری در نیمه اول ۱۴۰۴ ذخیره سازی و در اختیار نیروگاه ها قرار داده شود و نیروگاه بتوانند بخشی از گازی را که امسال مصرف کردند آزاد کنند که در صنعت پتروشیمی استفاده شود. افزون بر این، سال ۱۴۰۴ برتوسعه بازار نیز تمرکز خواهیم کرد و پیش بینی می شود حدود ۱۵ میلیارد دلار صادرات و حدود ۱۲ میلیارد دلار فروش داخلی محقق شود.

■ آیا همسو با تکمیل زنجیره ارزش، محصول جدیدی با بهره برداری از ۱۸ طرح به سبد

محصولات صنعت پتروشیمی افزوده می شود؟

بله. برخی از محصولات بار اولی است. برای نمونه، واحد ایزوپروپیل الکل در پتروشیمی آرمان سپاهان اصفهان محصولی است که یکی از موارد مصرف آن برای استفاده در الکل ضد عفونی کننده برای نرمی پوست دست است، البته در صنایع دیگری نیز مصرف می شود، این واحد در نیمه اول سال ۱۴۰۴ به بهره برداری می رسد.

■ تحریم ها علیه ایران روز به روز شدت می گیرد، اگر تحریم نبودیم هم اکنون صنعت پتروشیمی در چه جایگاهی قرار داشت؟

اگر تحریم نبودیم در چند مورد هزینه های صنعت پتروشیمی کاهش می یافت و پروژه ها به دلیل جذب سرمایه خارجی سریع تر به نتیجه می رسید. پیش از تحریم ها سالانه حدود ۴ میلیارد دلار از خارج کشور در صنعت پتروشیمی جذب سرمایه می شد و طرح ها و پروژه ها گاه ۳۶ ماهه یا ۴۰ ماهه به بهره برداری می رسیدند، اما هم اکنون طول اجرای طرح ها افزایش یافته است، گاه طرح هایی که ما هم اکنون برای بهره برداری در برنامه هفتم توسعه برنامه ریزی کردیم در برنامه پنجم تعریف شدند و در سال های متعددی طول کشیده اند و در بعضی موارد تا ۱۰ سال طرح های پتروشیمی زمان می برد که عمده دلیل آن همین تحریم است.

افزون بر این، هزینه های بازرگانی، لجستیک و بیمه... هزینه هایی است که به دلایل تحریم چند برابر بر صنعت پتروشیمی تحمیل می شود و بخشی از منابع صنعت از این طریق از دست می رود، همچنین رقابت، یعنی گاه شرکت ها برای فروش محصولاتشان باید با گروهی رقابت کنند که بسیار آزادانه می توانند محصولات خود را با قیمت های بهتر عرضه کنند و محصولات ما ممکن است متأثر از بحث تحریم ها شود. در حوزه فن آوری نیز تحریم در برخی موارد مانع ایجاد کرده است، یکی از دلایل اصلی بسیاری از طرح های زنجیره ارزش که توسعه نیافته، این بوده که فن آوری را بر ما تحریم کرده اند. در این موارد، صاحب فن آوری تولید کننده محصول نیز هست و به دلیل فروش انحصاری، بنابراین رقیب برای خودش ایجاد نخواهد کرد. در مجموع این موانعی است که در تحریم برای صنعت پتروشیمی ایجاد می شود.

به نظر می آید اگر تحریم ها نبود، ظرفیت نصب شده صنعت پتروشیمی که هم اکنون نزدیک ۱۰۰ میلیون تن است، با بهره برداری از طرح هایی که سال هاست زمان برده است، حدود ۱۴۰ میلیون تن می بود، این ظرفیت، محصول بیشتری تولید و از طرفی درآمد

بالتری کسب می کردیم. اگر در شرایط رقابتی بودیم این درآمد ارزی حدود ۱۲ میلیارد دلار امسال، حدود ۱۴ تا ۱۵ میلیارد دلار بود.

■ صادرات محصولات پتروشیمی به چه صورتی است؟

همانطور که عرض کردم راه اندازی در مجموع ۸ میلیون و ۵۰۰ هزار تن طرح پتروشیمی برای امسال پیش بینی شده است که ظرفیت اسمی تولید به ۱۰۵ میلیون تن و تولید واقعی انواع محصولات پتروشیمی به ۸۳ میلیون و ۵۰۰ هزار تن می رسد، صادرات حدود ۳۴ میلیون و ۸۰۰ هزار تن محصول پتروشیمی به ارزش حدود ۱۳ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار و فروش خالص داخلی ۱۶ میلیون و ۱۰۰ هزار تن به ارزش بیش از ۱۰ میلیارد دلار برای سال ۱۴۰۴ برآورد شده است.

■ فرصت های سرمایه گذاری برای افزایش تولید در جنوب چگونه است؟

فرصت بسیار خوبی برای صنایع پایین دست است که از این ۲،۵ میلیون تن پلی اتیلنی که صادر می شود برای ایجاد ارزش افزوده با تولید محصولات مختلف، استفاده کنند.

توسعه صنعت در سواحل جنوبی کشور به دلیل آب بر بودن صنعت پتروشیمی به ویژه در استان های بوشهر و خوزستان و همچنین منطقه مکران در حال انجام است و عمده صنعت پتروشیمی در سواحل کشور قرار دارند، تقریباً ۴۸ درصد از ظرفیت صنعتی پتروشیمی در عسلویه و حدود ۲۵ درصد هم در منطقه ماهشهر قرار دارد که از آب دریا استفاده می کنند، بقیه صنعت نیز در استان های غرب و شمال غرب کشور، اصفهان و چند استان دیگر قرار دارند که ساخت آنها در سال های گذشته بوده است که البته تعداد آنها هم زیاد نیست.

در شرکت ملی صنایع پتروشیمی تمرکز سرمایه گذاران جدید را به منطقه مکران متمرکز خواهیم کرد و با توجه به تأکید مقام معظم رهبری بر لزوم توسعه این منطقه تلاش خواهد شد تا این منطقه مهم و استراتژیک با در نظر گرفتن تکمیل زنجیره ارزش صنعت پتروشیمی توسعه یابد. با پتروشیمی های غیر ساحلی مکاتبه شده است تا

به سمت استفاده از آب های نامتعارف مانند تصفیه فاضلاب بروند، به عنوان نمونه پتروشیمی خراسان از آب چاه استفاده می کرد اما از سال گذشته آب فاضلاب و پساب شهری را تصفیه و برداشت کرد. تلاش می شود که سایر پتروشیمی ها نیز به این سمت حرکت کنند چرا که در قانون برنامه هفتم تصریح شده که اگر در سال های آینده از سد یا منابع رودخانه برداشت کنند، با قیمت تمام شده آب تصفیه شده پساب محاسبه شود.

■ گروه های مختلف محصولات پتروشیمی را برای افزایش تولید ذکر کنید؟

محصولات تولیدی پتروشیمی ایران در گروه های مختلفی همچون پلیمرها با ظرفیت ۹ میلیون تن، آروماتیک ها با ظرفیت ۴ میلیون تن، کودهای شیمیایی و کشاورزی با ظرفیت ۹ میلیون تن و مواد شیمیایی پایه با ظرفیت ۴۳ میلیون تن دسته بندی می شود. از این میزان، حدود ۱۴ میلیون تن متانول تولید می شود که ۱۰ میلیون تن آن به بازارهای جهانی صادر می شود. روند رشد محصولات پتروشیمی تا سال ۲۰۳۴ بدین گونه است که بیشترین رشد مربوط به بخش پلیمرهاست؛ به گونه ای که ظرفیت تولید پلیمرها از ۹ میلیون تن به حدود ۳۲ میلیون تن خواهد رسید. این افزایش ظرفیت، عمدتاً به واسطه پروژه های جدید و با هدف ارتقای ارزش افزوده انجام می شود. بر اساس برنامه ریزی انجام شده، در سه مقطع زمانی ۲۰۲۵، ۲۰۲۹ و ۲۰۳۴ شاهد رشد قابل توجهی در تولید محصولات نهایی خواهیم بود که سهم بیشتری از ارزش افزوده را برای کشور به همراه خواهد داشت.

بد نیست بدانیم حدود ۷۰ درصد محصولات پتروشیمی تولیدی کشور صادر می شود و ۳۰ درصد در داخل مصرف می شود. در سال گذشته، صادرات محصولات پلیمری حدود ۸/۲ میلیارد دلار، صادرات متانول حدود ۲/۲ میلیارد دلار و صادرات کود اوره حدود ۷/۱ میلیارد دلار بوده است.

پس از پلیمرها، متانول و اوره، سایر محصولات از جمله پلی اتیلن ها، آروماتیک ها و آمونیاک در رتبه های بعدی صادرات قرار دارند.